

A könyvek cédulakatalógusának retrospektív konverziója az Országos Széchényi Könyvtárban

Bevezető

Sajnálatosnak tarthatjuk, hogy a nemzeti könyvtár könyvkatalógusának retrospektív konverziójáról, azaz a cédulák tartalmának adatbázisba szervezéséről a Networkshopok hosszú sorában csak a 14., a 2005-ös rendezvényen van módombeszámolni. Az egész feladatra, már mint régen teljesítetre kellene (vissza)tekintenünk. Az igazság azonban az, hogy még ma is csak azt mondhatom el, a retrokonverzió első szakaszán vagyunk túl, illetve, hogy ez az első szakasz sem ért véget. Hogy miért nem, arra az előadás során még visszatérek. Természetesen a teljesítményt ezzel nem kívánom lebecsülni, ellenkezőleg, szándékom szerint nagyságával és jelentőségével ismertetem meg Önöket.

Néhány szó a múlttól

Az Országos Széchényi Könyvtár retrokonverzióval kapcsolatos tervei hosszú múltra tekintenek vissza: 1993-ban fogalmaztuk meg először a retrokonverzió megvalósíthatósági tanulmányának vázlatát: "A Magyarország területén megjelent könyvek számítógépes feldolgozása" címen, 1994-ben két előterjesztés készítettünk a tárgyban, 1995-ben feladattervet és költségkalkulációt nyújtottunk be az akkori Művelődési és Közoktatási Minisztériumhoz, 1997-ben újabb javaslat készült az OSZK vezetősége számára, amely a konverzió megkezdését az állományrevíziós munkálatokkal kapcsolta volna össze. 1998 márciusában a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Bibliográfiai szekciójában tartottam előadást az OSZK retrospektív konverziójának tervezéséhez és megvalósításához. Az akkor elhangzottakhoz képest gyakorlatilag semmi nem változott, érdemes ezért néhány megállapítást felidézni, megerősíteni. Kifejtettem a következőket: "alapvető igény, hogy az integrált könyvtári rendszerek használatához ne csak a kurrens beszerzések adatai szerepeljenek a katalógusokban, hanem a könyvtárak teljes állományáról lehessen tájékozódni. ... Ugyanakkor be kell látni, hogy a feldolgozási költségek rendkívül magasak, az adott belső feldolgozó kapacitások szűkösek, az egész tevékenység - bármilyen racionális megoldást alkalmaznak is - rendkívüli pénzügyi forrásokat igényel, amelyek az egyre csökkenő könyvtári költségvetésekből nem teremthetők elő. A nagy nemzeti bibliográfiai konverziós programok külön e célra elkülönített állami támogatásokat igényeltek és kaptak."

A célok világos megfogalmazása, figyelembe véve a használható nyilvántartásokat, eszközöket és forrásokat

1998. márciusában, az OSZK törzsgyűjteményében lévő könyvek állományrevízióját követően fejtettem ki részletesen a célokat, azaz, hogy

- első lépésben a törzsgyűjteményt feltáró katalógus konverzióját kell megvalósítani;
- prioritást kell biztosítani a besorolási adatállományok létrehozásának;
- az 1987 előtt megjelent könyveknek már nemzeti bibliográfiai adatbázisban lévő rekordjaihoz hozzá kell rendelni az OSZK raktári jelzeteket;
- el kell kezdeni a szabályzatok kidolgozását és
- mindezeket egy, akár a kormány elé terjeszthető megvalósíthatósági tanulmányba kell foglalni.

Ebben az időben erősödött meg bennem az a meggyőződés, amit természetesen nem szubjektív elgondolásként, hanem érvekkel alátámasztható koncepcióként fogalmaztam meg, miszerint a katalóguskonverziót és a retrospektív nemzeti bibliográfia adatbázisba szervezését szét kell választani, mert nem lehet egyszerre, egy füst alatt a kettőt megvalósítani. Mindenképpen elsőbbséget kell élveznie a katalóguskonverziónak, ami később nemzeti bibliográfiai célokra is használható és bővíthető. A feladat tisztességes teljesítéséhez a következőkre volt szükség:

- jól kiérlelt koncepció a megvalósításra,
- a célok világos megfogalmazása, figyelembe véve a használható nyilvántartásokat, eszközöket és forrásokat,
- a nemzetközi tapasztalatok elemzése,
- a retrokonverzió különböző módszereinek ismerete és elemzése,
- ezek előnyeinek és a hátrányainak mérlegelése,
- a szükséges pénzügyi forrás megszerzése és garantálása.

A feladat súlya

Meggyőződésem, hogy bármely nemzeti könyvtár életében a retrokonverzió lebonyolítása az egyik legnagyobb kihívás, és a sikeres megvalósítás ennek megfelelően nagy felelősség. Nemcsak abból a szempontból, hogy jelentős összegek felhasználásáról kell döntéseket hozni, majd elszámolni, hanem elsősorban abból a szempontból, hogy ami létrejön, az a felhasználói közösség szempontjából hogyan hasznosítható. Úgy kell egymásra épülniük az egyes lépéseknek, a munka fázisainak, hogy minden fázis vége a gyakorlatban használható eredményként legyen értékelhető, egészen addig, amíg a célként kitűzött használói igényeknek való megfelelést el nem érjük.

A nemzetközi tapasztalatok elemzése

A sok előzetes, majd a legutolsó, három évvel ezelőtt készült tanulmányban meglehetősen részletességgel foglaltuk össze a külföldi és hazai irodalom, a retrokonverzióra szakosodott cégek ajánlatai, valamint személyes tapasztalatok és tárgyalások alapján, hogy mely módszerek jöhetnek szóba az OSZK cédulakatalógusainak retrokonverziójánál:

- belső munkacsoport felállítása (főként besorolási rekordok készítésére és külső cég által rögzített adatok ellenőrzésére),
- a cédulák szkennelése,
- az adatok rögzíttetése külső cég megbízásával.

Előzetes tárgyalások külföldi és belföldi cégekkel, árajánlatok

A retrokonverzióra szakosodott cégek, amelyekkel tárgyalunk, és amelyektől árajánlatot kaptunk:

- 1994. angol SAZTEC cég skóciai műhellyel
 § rekordonként 1.1 angol font, 1.65 US dollár;
- 1995. DMP (Holland Direct Marketing Press cég)
 § a megvalósítás becsült időtartama: 3-5 év
 § becsült költség: 312 millió Ft;
- 2000. Medea Services Kft. Magyarország;
- 2003. Arcanum Adatbázis Kft. Magyarország.

A külföldi cégek árajánlatai minden esetben megközelítették a 400 millió forintot, és nem tartalmazták a megbízóra háruló járulékos kiadásokat.

A fordulat éve

Az OSZK 2003-ban a Miniszterelnöki Hivatal támogatásával megvalósíthatósági tanulmányt készített, "Javaslat az Országos Széchényi Könyvtár könyvkatalógusainak retrospektív konverziójára" címen, amelynek alapján az Informatikai és Hírközlési Minisztérium, a Nemzeti Digitális Adattár-hoz tartozó projektek keretében vállalta a nagyszabású munka elindításának finanszírozását 2003 decemberében. A szerződés értelmében az OSZK "a könyvek cédulakatalógusának retrospektív konverzióját elkezd, és a számrendes cédulakatalógusból mintegy 400 000 cédula adatait digitálisan rögzíti a szerződés 1. számú mellékletét képező feladatleírás, rendszerterv és költségvetés feltételei szerint".

A retrokonverzió első szakaszát 2004. június végére kellett lebonyolítani, a teljesítést igazoló zárójelentés benyújtásának határideje július utolsó napja volt. Összesen fél év állt tehát rendelkezésünkre. Hangsúlyozni szeretném, hogy eredetileg az első szakasz lebonyolítását egy teljes évre terveztük.

A szerződés aláírását követően azonnal elküldtük a kiszemelt, a munka teljes vagy részbeni elvégzésére alkalmas külső cégeknek a tenderkiírást és a feladat megvalósításának részleteit leíró dokumentációt. A versenytárgyalást a Medea Services Kft. nyerte. Kiderült ugyanis, hogy ha két cég megosztottan végzi a munkát, az egyik külső telephelyen, a másik az OSZK-ban e célra létrehozott belső munkaállomásokon, egyrészt nem várható egységes megoldás, másrészt a kapcsolattartó munkatársakra aránytalanul nagy teher nehezedik. Az ajánlati ár is a Medea Kft. melletti döntést támasztotta alá. Az OSZK és a Medea Kft. 2004. január 23-án kötött szerződést.

Lássuk ezek után, miben állt a munka

Az OSZK törzsgyűjteményében lévő könyvek (ez az 1712 és 1975 között megjelent és az OSZK állományába kerülteket jelenti) cédulakatalógusainak retrospektív konverziója, azaz a könyvállományt leíró és feltáró adatoknak a könyvtár integrált számítógépes rendszerébe (jelenleg az AMICUS-ba) való bevitele, a megvalósíthatósági tanulmányban leírt döntéseknek megfelelően.

Hangsúlyozzuk, hogy a teljes konverziótól az OSZK szolgáltatások minőségének javulását várjuk, amelyek röviden a következők:

- a feltárt állományrészről a távoli felhasználók is tájékozódhatnak a Web-en elérhető online katalógus révén,
- a rekordok az OSZK online katalógusán kívül bekerülnek a MOKKA-ba és ezen keresztül bármely más könyvtári katalógusba,
- könnyebb, gyorsabb és hatékonyabb a hozzáférés az állományrészhez,
- javul a helyi kiszolgálás és a könyvtárközi kölcsönzés teljesítési ideje,
- megnő a visszakeresési pontok száma,
- javulnak a belső könyvtári munkafolyamatok.

A konverzió során számba jövő állomány mennyiségi adatai: a feladat nagyságának és költségeinek becsléséhez felmértük az adatokat tartalmazó cédulák számát jelzettartományok és évek szerint, ami azt mutatta, hogy mintegy 836 000 cédula vár konverzióra, ebből az első szakaszban kevesebb, mint a felére kerülhetett sor, és nem a dokumentumtípusok, illetve címleírási szempontból legnehezebb időszak leírásainak konvertálására. A munka első szakaszában mintegy **400 000 cédula (1976-tól visszamenőleg cca. 1950-ig)** adatainak rögzítésére kerülhet sor az alappéldányok és raktári jelzetek rögzítésével együtt. Ez természetesen csak a dokumentumok (címek) számát – és nem az állományban meglévő példányok összességét – jelenti, tehát a konverzió során a tényleges példányadatok és raktári jelzetek rögzítésénél e szám többszörösével kell számolni. Ez utóbbi feladat elvégzése a konverzió további szakaszaiban történik. Valamennyi OSZK katalógusról és a konverzió szempontjából számba jövő nyilvántartásról (olvasói betűrendes, szakrendes, szolgálati

katalógusok, naplók stb.) szkennelési próbát végeztünk, amelynek egyértelmű eredménye az volt, hogy kizárólag a számrendes alapkatalógusból lehet olvasható képeket készíteni. Egyedül ennek a katalógusnak a használata tette lehetővé a viszonylag tiszta korszakolást.

A szabályzatok fontosságáról

A sikeres konverzióban igen nagy szerepük volt a megfelelő, a munkát segítő szabályzatok kidolgozásának, egyeztetésének. Ilyenek voltak a következők: a „Besorolási tételek készítésének szabályzata”, a „Cédulák értelmezésének és az adatok rögzítésének szabályzata” az OSZK megfogalmazásában és a vállalkozó megfogalmazásában, a "Példatár az OSZK régi könyvkatalógusának retrospektív konverziójához", "Karakterkészlet", "Hibajavítási szabályzat", "Transzliterálási táblázatok", amelyek az adatrögzítők munkáját szolgálták. Szükség volt még sok olyan programra, amelyek különböző ellenőrző lépések automatikus megoldását tették lehetővé, és segítettek a javításokat végző belső munkatársakat. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy mindezek elkészítése nyújtott garanciát a sikeres lebonyolításhoz. A legkomolyabb intellektuális felkészültséget a régi nyilvántartások és a mai követelmények együttes és magas szintű ismeretét igényelte és igényli még jó ideig. Nagy szerencse, hogy a belső munkacsoport tagjai ennek a tudásnak még birtokában vannak.^{i,ii}

A szabályzatok alapján a konverzió első szakaszában a rögzítést végzők felismerik a besorolási adatformátumokat, a leírás adatszoportjaiba tartozó adatelemeket, a nem latin betűs írásmódból transzliterált szövegeket és meg tudják valósítani ezek HUNMARC formátumú egységes rögzítését ANSEL karakterkészletben. Nincs itt most idő annak részletezésére, hogy mennyi munkát jelent a NEM ISBD alapú, régi katalóguscédulákon szereplő adatok és jelek olyan értelmezésének és rögzítésének a lebonyolítása, hogy az eredmény megfeleljen a mai követelményeknek. Legjobban ezt úgy tudnám kifejezni, hogy a retrokonverzió egyúttal "szellemi konverzió"-t is jelent.

Munkamódszer

A tenderkiírás nyertese, a Medea Services Kft. beszkenelte az OSZK számrendes alapkatalógusából kiválasztott cédulákat, majd az adatrögzítők nagyméretű, osztott képernyőn vagy kétmonitoros munkaállomásoknál vitték be az adatokat. Baloldalon vagy a képernyő felső részén látták a katalóguscédula képét, jobboldalon vagy a képernyő alsó részén jelent meg a kitöltésre váró adatlap. Értelmezték, minősítették a cédulán lévő adatelemeket és a szabályzatnak megfelelően rögzítették az adatlapra. Bizonytalanság esetén, ha nehezen volt értelmezhető a cédula tartalma, olvashatatlan volt egy karakter vagy sor, megjegyzést fűztek a rekordhoz, a szükséges javításokat az OSZK belső munkacsoportja végezte és végzi még mind a mai napig.ⁱⁱⁱ

Az adatrögzítést a szűk határidő miatt rendkívül gyorsan kellett lebonyolítani (naponta és fejenként kb. 150 cédula). A Medea nagy erővel végezte az adatok bevitelét, 100 000-es adagokban adta át a rekordokat, amelyeket az OSZK-ban először tesztadatbázisba töltöttünk és különböző programokkal ellenőriztük minőségüket, leválogattuk a megjegyzést tartalmazókat, mint amelyekkel még teendőink vannak, azt követően kerülhettek az éles adatbázisba és válhattak kereshetővé az online katalógusban. A kapcsolattartás az adatrögzítők vezetője és az OSZK felelős munkatársai között rendkívül intenzív volt, minden menet közben felmerülő kérdésre azonnal válaszoltunk e-mailben vagy telefonon. A retrokonverzióval kapcsolatos folderemen 393 levelet őriztem meg és a válaszadók nyilván ennek többszörösét.^{iv}

Amiről tudni kell!

A konverzió eredményeként az online katalógus 400 ezer cédula adatával bővült, ami 405 688 új rekordot jelent. Ezek a rekordok letölthetők HUNMARC formátumban, valamint

használhatóvá válik a 13 531 újonnan létrehozott besorolási rekord (zömmel személynevek, de testületi nevek egységesítésére is sor került).

Fontos tudni, hogy az online katalógusnak a retrokonverzióval bekerült része nem nemzeti bibliográfiai rekordhalmaz, pusztán a cédulakatalógusban szereplő adatokat tartalmazza. Az AMICUS-ban való keresés során tehát az 1976-tól megjelent könyvekről teljes nemzeti bibliográfiai rekordokat kap a használó, és megtalálja az OSZK állományában lévő valamennyi példány raktári jelzetét és elhelyezését, míg az 1976 előtt megjelent könyveknek "csak" a katalóguscédulán szereplő és a retrokonverzió során rögzített adatai szerepelnek. Magyar megjelenés esetén - hacsak nem egypéldányosak voltak - két példány adatát (ezek közül az egyik a muzeális példány, a másik a használatba adható). A külföldi könyvek az esetek 99%-ában egypéldányosak.

A konverzió kezdetekor az OSZK átadta a Medea Services Kft.-nek az akkori AMICUS adatbázis indextételeit, hogy megkönnyítse a besorolási adatok helyes formájának kiválasztását és rögzítését. A konverzió időtartama alatt azonban az OSZK-ban folyó online katalógizálás során számos indextétel módosult, új authority rekordok készültek, így az átvett és az adatbázisba töltött rekordokhoz tartozó indextételek eltéréseket mutatnak. Ezek az eltérések az online katalógusban való böngészésnél jól láthatók.^v A besorolási rekordok készítése során az azonos személyek, testületek eltérő névformái eltűnnek az indexből. Valamennyi retrokonverziós tételhez érkezett megjegyzés értelmezése, szükség esetén a rekordok javítása és a besorolási rekordok készítése rendkívül időt és felkészültséget igénylő munka, amelynek elvégzéséhez további forrásokra van szükség.

Lesz-e folytatás?

A retrokonverzióra készített tanulmány a munkát három szakaszban javasolta lebonyolítani. Ezek közül az első szakaszt sikerült a támogatásból megvalósítani, azzal az eltéréssel, hogy nem lehetett még befejezni a szükséges javításokat, nem került sor a további példányadatok rögzítésére és nem készültek el a hiányzó sorozati főtételek.

A második évre terveztük a cédulaanyag további konverzióját, beleértve a fentiekben ismertetett belső munkálatokat. Szeretnénk CD-ROM-on megjelentetni a retrokonverzió során létrejött adatállományt, segítve ezzel más könyvtárak retrokonverziós munkáját.

A harmadik szakaszban kerülne sor a teljes besorolási adatállomány létrehozására és CD-ROM-on való közzétételére.

Mindezekhez újabb jelentős pénzügyi támogatásra van szükség állami kereteből.

Ha a katalóguskonverziós terveinket sikerül megvalósítani, nemzeti könyvtárként nem mentesülünk a korszakra vonatkozó retrospektív nemzeti bibliográfia elektronikus verziójának létrehozása, mint ránk váró feladat alól. Különbség van ugyanis a retrospektív katalóguskonverzió és a retrospektív elektronikus nemzeti bibliográfia között. A katalógus leírja azt, hogy mi van a nemzeti könyvtár tulajdonában. A bibliográfia megmutatja, hogy mi jelent meg nyomtatásban az elmúlt évszázadok alatt. Korántsem biztos, hogy mindazon dokumentumok, amelyekről bibliográfiai feljegyzés készült, megvannak a nemzeti könyvtár állományában, és viszont, számba vették-e a kereskedelmi bibliográfiák mindazon dokumentumokat, amelyek a nemzeti könyvtár állományában megvannak. Bibliográfia és katalógus azonban együttesen tükrözhetik, hogy mely dokumentumok vannak a nemzet birtokában, bármely könyvtár tulajdonában is vannak.

ⁱ Néhány példa a régi cédulákon szereplő névalakokról és az új szabvány alapján megállapított, rögzítendő személynevek eltérő formájára:

BROWNING, Elizabeth, BARRETT-: ISTVÁN, I., Szent, magyar király	100 20 \$aBarrett-Browning,\$jElizabeth 100 00 \$aIstván\$cMagyarország: király\$bI.\$gSzent
FERENC JÓZSEF, I., magyar király	100 00 \$aFerenc József\$cMagyarország: király\$bI.
ERZSÉBET, I., angol királynő	100 00 \$aErzsébet\$cAnglia: királynő\$bI.
ERZSÉBET, magyar királyné, I. Ferenc József felesége	100 00 \$aErzsébet\$cMagyarország: királyné

**ⁱⁱ Néhány egyszerű példa a cédulán szereplő adatokról, a hatályos szabványok szerinti értelmezésükről és HUNMARC-ba rögzítésükről:
Cédulán lévő adatok:**

OB 31.716
[MATAVULJ, Simon] MATAVULY, Szimo: Fráter
Barnabás. (Bakonya fra Brne.) [Regény.]
(Ford. Csuka Zoltán. [Az utószót írta]
J[uhász] G[éza].) Novi Sad 1960, Forum.
275 l. - 21 cm.

HUNMARC formátumban rögzítve:

000 ... nam ...
001....
005....
008....s1960 yu 000 0 hun 1
040.###
041 1#ahunhun\$hsc
100 10\$aMatavulj,\$jSimo
240 10\$aBakonya fra Brne\$imagyar
245 10\$aFráter Barnabás\$cSzimo Matavuly\$e[ford. Csuka Zoltán]\$e[az
utószót írta J. G.]
260 ##\$aNovi Sad\$bForum\$c1960
300 ##a275 p.\$c21 cm
500 ##\$aRegény
700 11\$aCsuka\$jZoltán\$4ford.
700 11\$aJuhász\$jGéza\$4utószó
850
852 OB 31.716

Vegyes gyűjtemény közös főcímmel a cédulán:

B 19.299

Négy kis komédia. FEKETE Gyula: (Szotyoláról cikket írnak.) - KULCSÁR István: (A csoda.) - REGE Imre: (Vállalni könnyü.) - TOKAJI György: (Toronyi bácsi.) Bp. 1954, Művelt Nép, Egyet. ny. 37 l. - 20 cm.
/Szinjátsszók könyvtára 70./

HUNMARC formátumban rögzítve:

000....nam....
001.....
005.....
008...s1954 hu 000 0 hun 1
040 ##
041 OX\$ahunhun
245 00\$aNégy kis komédia
260 ## éaudapest\$bMűvelt Nép\$c1967\$eBudapest\$fEgyet. ny.
300 ##\$a37 p.\$c20 cm
440 #0\$aSzinjátsszók könyvtára\$v70.
700 12\$aFekete\$jGyula\$81
700 12\$aKulcsár\$jIstván\$82
700 12\$aTokaji\$jGyörgy\$84
700 12\$aFekete\$jGyula\$81
740 02\$aSzotyoláról cikket írnak\$cFekete Gyula\$81
740 02\$aA csoda\$cKulcsár István\$82
740 02\$aVállalni könnyü\$cRege Imre\$83
740 02\$aToronyi bácsi\$cTokaji György\$84
850
852 B 19.299
852 MB 19.299

iii Az adatrögzítők megjegyzéseinek és a belső munkatársak javítási teendőinek illusztrációja

BIB ITM NBR CÉDULASZÁM MEDEA MEGJEGYZÉS

BIB ITM NBR	CÉDULASZÁM	MEDEA MEGJEGYZÉS
1200337	c0010334	medeam:A főcím és alcímek sorrendje bizonytalan
1200375	c0010372	medeam:Ugyanez a sorozati cím (440) más kartonon szerepelt már nagy H betűvel is. Kérem ellenőrizni.
1200384	c0010381	medeam:A 245 első b-ben a /MNOSZ 445-49/ szöveget nem rögzítettem, redundáns.
1200388	c0010385	medeam:Olvashatatlan a borítékcím utolsó szava
1200414	c0010411	medeam:A sorozat előző tagja is ugyanezt a sorozati számot viselte.
1200425	c0010422	medeam:Zavaros struktúra
1200473	c0010466	medeam:Kérem a 600-as mezőben a keresztnévet ellenőrizni
1200526	c0010519	medeam:Az eredeti nyelvű cím feltehetőleg hibás
1200529	c0010522	medeam:Az eredeti címben az első szót javítottam
1200672	c0010654	medeam:A kötetszám nem egyezik a darabszámmal
1200775	c0010742	medeam:Kérem a kiadó nevét ellenőrizni
1201021	c0010957	medeam:A szerző nevét kérem ellenőrizni
1201030	c0010962	medeam:Két kötet egybekötve?
1201166	c0011095	medeam:Kérem a transliterálást ellenőrizni
1201226	c0011147	medeam:Keszthelyi Zoltán közreműködői funkciója lemaradt a kartonról, kérem ellenőrizni

1201401	c0011293	medeam:Az indexből kiemelt név garantáltan megfelel
1201588	c0011457	medeam:Kérem a 440-es mezőt ellenőrizték!
1201601	c0011468	medeam:A művek eredeti nyelve meghatározhatatlan
1202232	c0020080	medeam:a szent nevét elhagyjuk
1202246	c0020094	medeam:Hány nyomda van?
1202486	c0020320	medeam:Olvashatatlan karakterek a megjegyzésben

HIBAPONT OSZK MEGJEGYZÉS, TENNIVALÓK

- ok
- az élesben a sorozatot rendbetenni
- 1 MNOSZ-t szabványjelként kerek zárójelben rögzíteni kell
élesben rögzítendő: megelőzése
később
- 1 elfogadható, de a 427-es cédulán Pótfüzet után a . törlendő
- 3 600-asmezőben nincs 4-es almező, törölni kell
ok
ok, van szerzői kieg. adat
ok
- 3 transliterálás alapvetően nem történt meg, a kézírásos névkiegészítés egy másik probléma
ok
ok, de Keszthelyi Zoltán közreműködését nem lehet értelmezni
ok, de az élesben ellenőrizni kell
ok, de az élesben ellenőrizni kell
- 3 a 600-as mezőben nincs 4-es almező
ok
ok, de a névkiválasztás nem helyes
ok
- 3 ok, de a közreműködőkről nem készült melléktétel Vas István, Ady Endre
ok, de Würtz Ádám kiegészítő adat nélkül
feltehetően a magyar nyelvű cím a főcím! Hegedüs Géza kieg. adat nélkül
- 3 ellenőrizni kell, de készült egy abszolút rossz melléktétel: Magyarország.
Magyarország közread.
- 3 600-as mezőben nincs 4-es almező, de egyébként is hibás, javítani kell, a főcímben kérdőjelek!
- 3 610-es mezőben nincs 4-es almező, de egyébként is ellenőrizni kell a leírást
ok
- 1 2 nyomda ok, de tele van a rekord kérdőjelekkel, melléktétel nem kiad., hanem szerk.
- 3 hibás kódolás, 240 és 730-as mező felesleges
ok
javítani kell a leírást Diákélet nem egybenyomás!
az olvashatatlan második megjegyzést el lehet hagyni

^{iv} **Példák a levélváltásokból:**

1)

Válasz:

Rendben van, ... jó a megoldás!

Kérdés:

> akárhogy nézem a 250-es mezőt, nem ad lehetőséget arra, hogy a csak az adott kiadásban megtalálható címet valahogy itt rögzítsük. 176.1585 - editio altera, amit követ (accessit) egy függelék a római diadalmenetről. Függeléként tudom rögzíteni az 500-ban, de akkor elveszik az accessit, ami nem baj, csak ezt adóntést nem nekem kell meghozni.

>

> 250 \$aEditio altera

> 500 \$aFüggelék: De triumpho Romanorum

>

2)

Válaszok és kérdések:

...

lassan kezdem megérteni, mi a baj a többkötetessel, sorozattal, illetve kötetekkel, valamint a sorozati adatokkal. Ezeket a fogalmakat korábban tisztázni kellett volna. A retrospektív konverzió során Ti nem készítetek sorozati főlapokat, "csak" sorozati adatokat veszték fel a 440-be, amikor jól, egyértelműen felismerhető az adat a kartonokról. A többkötetes sokkal rázószabb, mert ott többlépcsőssé kell átalakítani, s a szabályzat a klasszikus esetekből indult ki, ahol nem szerettük volna elveszíteni a kötetadatokat, na meg az adatbázis egységes kezelése miatt is így kell eljárni.

> ... köszönöm a válaszokat, az ellentmondás, ami miatt én félek, az az, hogy van a 174.0426 es a 174.1872, amit én korábban többkötetesnek tituláltam... Tipográfiaailag ugyanúgy néz ki, mint a 172.1357, 176.1454, amiről tisztáztuk, hogy sorozat. ... vagy mindent sorozatnak kezelék, Jósika Miklós összes műveit is, vagy mindent többkötetesnek, ez utóbbi szóba nem jöhet. A főlapok sajnos vagy benne vannak a katalógusban, vagy nincsenek. <

Az meg sem fordult a fejemben, hogy a kartonok között vannak "sorozati főlap"nak tekinthető összefoglaló leírások ... (Most már látom, hogy előfordulnak.) Tehát amikor én ránézek egy-egy általad említett kartonra, akkor kapásból azt mondom, hogy igen, többkötetes, az skk pedig nagyon sokszor nem soronkövetkező, a képekben én nem tudok tartalom alapján bogarászni. A 172.1357-re rámondom, hogy többkötetes, majd a 172.1359, 1360, 1361, 1362-es kartonokon feltűnik ugyanez a cím sorozati adatként.

A sorozatnak minden tagját, legyen az akár többkötetes is, önállóan kell leírni. És főszabály: minden fizikai egységnek egyedi raktári jelzete kell legyen! (A "szétszedett" többköteteseknél ezért kell perezni - mechanikusan.) Itt azonban mindegyiknek 46.233 a raktári jelzete. Ezeket nem tudnánk így betölteni.

Hogy gondoltad, hogy mindent sorozatnak kezelsz, a Jósika Miklós összes műveit is? hogy írnád le, a sorozat tagjaira minek alapján írnád a 440-be a sorozatcímet, ha az egyes tagok céduláin nincs ott az a bizonyos keretmegjelölés a / ... /-ban?

>> Ez volt a kérdés-válasz: 174.1872 skk - itt is van összefoglaló rekord, de a kiadás sorszámaira vonatkozó adatok itt megjelennek ezen a lapon is. Elég a köteteken elbánni velük (különben ott is megjelennek), vagy kerüljenek be az összefoglaló rekordra is? >>

> A kiadásjelzést csak a kötetrekordokba kell felvenni. Amit én úgy értelmeztem, hogy van összefoglaló rekord, csak oda nem írunk kiadásjelzést, holott úgy kellett volna, hogy a többkötetesre általában nem írunk kiadásjelzést az összefoglaló rekordra, de ez itt nem is többkötetes. <

Az előző kérdésre adott válasz alapján gondoltam, hogy egyértelmű a válasz. Még pontosabban úgy kellett volna, hogy ha egy többkötetesnél az egyes kötetek kiadásjelzése eltér, akkor csak a kötetrekordokba kell a kiadásjelzést felvenni, a közös, összefoglalóba nem (és ez is többkötetes!)

> Vagyis kimondható-e, hogy ha van főlap a katalógusban, és a következő lapokon önálló, teljes címleírások jönnek azonos raktári jelzettel, valamint a főlapon látható főcím a következő lapokon sorozati címként szerepel, akkor MINDIG sorozatként kezeljük ezeket a kartonokat?<

Megint visszakerdezek, hogy kezelnéd sorozatként? Ha úgy, hogy a főlapot nem rögzíted, és az önálló, teljes címleírásokról készített rekordokban ezt a címet sorozati adatként veszed fel a 440-be, valamint megoldod - akár perezéssel - a raktári jelzet egyedítését, akkor rendben.

▼ Példák az indextételek eltéréseire

Böngészés az adatbázisban

Rekordok	Besorolási adat
3 --	Réz Ádám cédulakatalógus alapján
14 --	Réz Ádám cédulakatalógus alapján
61 --	Réz Ádám cédulakatalógus alapján
1 --	Réz Ádám 1926- cédulakatalógus alapján
210 --	Réz Ádám 1926-1978

Böngészés az adatbázisban

Rekordok	Besorolási adat
4 --	Würtz Ádám cédulakatalógus alapján
67 --	Würtz Ádám cédulakatalógus alapján
1 --	Würtz Ádám 1927- cédulakatalógus alapján
590 --	Würtz Ádám 1927-1994

Találatok megjelenítése

Cimkés formátum	
Szerző:	Sadoveanu, Mihail
Név/nevek:	Réz Ádám cédulakatalógus alapján. ford.
Címek:	Mitrea Cocor magyar Mitrea Kokor útja regény Mihail Sadoveanu [ford. Réz Ádám].
Megjelenés:	Budapest Révai 1950
Terj./Fiz. jell.:	182 p. 20 cm
Lelőhely:	B 1
Raktári Jelzet:	200.310